

Siseministri määruse „Siseministri 17. detsembri 2021. aasta määruse nr 24 „2022. aasta sisserände piirarvu jagunemine elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu on välja töötatud, et rakendada muudatused, mis on seotud 2022. aasta sisserände piirarvu jagunemisega elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi piirivalve- ja rändepoliitika osakonna juhataja Janek Mägi (tel 612 5061, janek.magi@siseministeerium.ee) ja sama osakonna nõunik Eva Lillemäe (eva.lillemae@siseministeerium.ee, tel 612 5079). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi piirivalve- ja rändepoliitika osakonna õigusnõunik Jarmo Liliu (jarmo.liliu@siseministeerium.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud mõne muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on muuta piirarvu jaotust tähtajalise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi, et tagada sisserände piirarvu jagunemine viisil, mis ühtiks muutunud keskkonnas Eesti riigi seisukohtade ja vajadustega ning tagaks sisserände tõhusa ja sihipärase juhtimise.

Muudatuse tulemusena on pärast käesoleva aasta 30. septembrit võimalik 2022. aastal sisserände piirarvu järelejäänud osast piirarvu arvestuse alusel anda Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanikele töötamiseks välja kümme tähtajalist elamisluba ja ülejäänud osa jaotada vabalt. Eelnõu koostamisel on tuginetud Välisministeeriumi sisendile.

Muudetakse siseministri 17. detsembri 2021. aasta määrust nr 24 „2022. aasta sisserände piirarvu jagunemine elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi“ (edaspidi *kehtiv määrus*) avaldamismärkega RT I, 18.12.2021, 6.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 muudetakse kehtiva määruse § 1 teist lauset ja sätestatakse, et kui loetletud jaotuskategooriates määrusega kehtestatud piirmäärad ei ole täitunud 30. septembriks 2022. aastal, jaotatakse piirmäärade järelejäänud osa sisserände piirarvu raames selliselt, et töötamiseks Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanikuna on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär kümme ja ülejäänud osa jaotatakse vabalt.

Käesoleva aasta 1. septembri seisuga ei ole 2022. aasta sisserände piirarv täitunud ja väljastamata on 58 tähtajalist elamisluba: 21 töötamiseks etendusasutuses loominguulise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses, 16 erialaseks tegevuseks sportlasena, treenerina,

spordikohtunikuna või sporditöötajana, 3 välislepingu alusel ja 18 ettevõtluks (vt tabel 1). Väljastamata tähtjaliste elamislubade osakaalu saab samuti põhjendada COVID-19 pandeemia mõjuga, mistõttu katkes või oli häiritud nii etendusasutuste töö kui ka piiriülene liikumine. Samuti on mõju avaldanud Venemaa Föderatsiooni ja Valgevene Vabariigi kodanikele kehtestatud rahvusvahelised sanktsioonid. Selleks, et tagada sisserände piirarvu jagunemine viisil, mis ühtiks Eesti ühiskonna vajadustega, ning et tagatud oleks ka sisserände tõhus ja sihipärane juhtimine, on põhjendatud jaotada piirmäärade järelejäänud osa sisserände piirarvu raames nii, et töötamiseks Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanikuna on tähtjalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär kümme, ja jätta ülejäänud osa vabalt jaotamiseks.

Tabel 1. Sisserände piirarvu raames välja antud tähtjalised elamisload ja kasutamata jäänud piirarv aastatel 2020, 2021 ja 2022 (allikas: PPA, seisuga 01.09.2022)

Taotlemise põhjus	Jaotus			Välja antud			Kasutamata		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022 (01.09)
VMS-i* § 181 lg 1 p 4 – loominguiline töötaja	28	25	23	5	1	2	23	24	21
VMS-i § 181 lg 1 p 7 – sportlane, treener, spordikohtunik, sporditöötaja	18	24	26	18	24	10	0	0	16
Välisleping	10	5	5	1	0	2	9	5	3
Töötamiseks töötleva tööstuse valdkonnas			300			300			0
Töötamiseks ehituse valdkonnas			200			200			0

* VMS = välismaalaste seadus

Eelnõu §-s 2 nähakse ette jõustumine. Muudatus jõustub 30. septembril 2022. aastal.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole Euroopa Liidu õigusega puutumust.

5. Määruse mõjud

Eelnõus kavandatud muudatused mõjutavad sisserände piirarvu alla arvestatavate välismaalaste jagunemist sisserände piirarvu raames, riivamata seejuures välismaalaste õigusi. Muudatuse tulemusena on võimalik Eestisse elama asuda välismaalastel, kelle siia elama asumine on kooskõlas Eesti riigi ja ühiskonna huvide ning seisukohtadega. Muudatuse tulemusena on tagatud sisserände tõhus ja sihipärane juhtimine.

Eelnõu määrusena jõustumisega ei kaasne negatiivset mõju riigi julgeolekule ega välissuhetele. Võimalikku negatiivset mõju ja väärkasutusriske aitavad maandada välismaalaste seaduses sätestatud elamisloa andmise tingimused, millele vastavust hinnatakse elamisloa taotluse menetluse käigus, ning kaalutusõigus elamisloa andmisel või sellest keeldumisel, samuti tõhus järelkontrollimenetlus, mille käigus on võimalik välja selgitada ja maandada võimalikke välismaalase ja tema Eestisse kutsujaga seotud riske.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi, -kulusid ega -tulusid.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 30. septembril 2022. aastal.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks ministriumidele ning arvamuse avaldamiseks Kaitsepolitsei ametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Eesti Tööandjate Keskliidule, Eesti Ametiühingute Keskliidule, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale ja Teenusmajanduse Kojale.